

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbo brez priložene naročilnice se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč«.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so prosto pošlino.

Vabilo na naročbo.

Skoraj izteče trinajsti letnik našega glasila. Prepričani smo, da smo v težkem boju proti mnogostranskim nasprotnikom vestno izpolnjevali svoje dolžnosti, kolikor so nam dopuščale skromne naše moči. Pogumno zatorej zremo v bodočnost, osvedočeni, da nas ne zapuste v prihodnjem letu oni rodoljubi, kateri so nam bili doslej zvesti naročniki. Tako se moremo tudi nadejati, da dosežemo svoj namen združenimi močmi ter priborimo primorskemu Slovanu ono priznanje, katero mu pripada po zgodovini in pravici.

Ta naloga: bojevanje za našo narodnost in za naše narodne svetinje ostaje nam živo pred očmi; za njo živimo in ako treba, žrtvujemo zadnje svoje imetje.

Našemu načelu ostanemo zvesti in primorski Slovenec najde v nas izvestno trdno zaslombo. Prosimo zatorej naše rodoljube, da nas podpirajo kolikor mogoče s tem, da se pridno naročijo na naš list.

Brez gmotne podpore ne more obstajati nobeno podjetje, zatorej naj se nas skoraj spomnijo vsi dotični gospodje, kateri še niso podmirili svoj dolg.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—
za polu leta gl. 3.—
za četrt leta gl. 1.50

Slovó letu 1888.

Še nekoliko ur — in leto 1888. zatone v večnost. Koliko lepih nad, koliko neizpolnenih želj pokopljemo z njim! Kdo zna, da-li ostane grob narodnega gibanja

PODLISTEK.

Samotar na Selih.

Spisal Branimir.

(Konec.)

Avgusta se uplete v neko pravdo. Nasprotniki dobé in Avgusta je morala precej plačati. V tem kraju ni hotela dalje ostati, prosila se je drugam. Dobila je službo v malem mestecu.

Par dni predno se je poslovila od Žernovske doline, obišče jo na večer Samotar. Veselo so se pogovarjali on, Avgusta in Ljudmila, kar naenkrat resno vpraša Avgusta: „Ali imate še vrtnico?“

„Da; imam jo, ter jo skrbno hranim.“
„Se večkrat spominjate one noči?“
„To je gotovo, da; pa čemu to vprašanje?“

„Veste li, kaj ste mi bili takrat obljubili in skoraj prisegli?“
„Obljubil in skoraj prisegel? Da! da! vem, in to tudi izpolnim!“

„Tudi izpolnite? Glejte gospod Mavrič, najlepša priložnost je sedaj; ali mi morete odgovoriti kedaj in kako?“

Samotar se zamisli, potem vstane, vzame klobuk ter pravi: „Gospica, odgovor jutri zvečer!“ in brez slovesa zgine skozi vrata v nočnej temini. Naglim korakom gre domu ter leže takoj v postelj, a nocojšnji dogodek mu ni dal spati.

Avgusta in Ljudmila ste bili kar osupnjeni nad odhodom Samotarja. Ljud-

na Primorskem pokrit na vse veke, ali bje skoraj ura splošnega prebujenja? Pred letom dni zri smo nadepolno v bodočnost, ali dejanja nam niso prinesla tega, česar smo se nadejali. Res je izdelal državni zbor važne načrte zakonov, da pomore v prvej vrsti bédnemu kmetškemu stanu, toda breme, katera nam nalaga „oboroženi mir“, nam ni olajšal. Vedno še čujemo rožljanje z orožjem in v strahu se vprašamo: „Kaj nam prinese leto 1889?“ Vedno še zremo v negotovo prihodnost.

Nemila Morana pobira našemu narodu njegove prvake in nevstrašljive boritelje. Slovenec, ki je značajnih vodilj tolikanj potreben, ostane skoraj liki ladija brez krmila.

Zato pa narodni njegovi nasprotniki pred njim ne trepečejo; od dne do dne so pogumnejši in izživljaje ga bijejo v obraz. Javno dviga irredenta svojo izdajno glavo; ni je strah zakonov, kateri žugajo izdajalcu z ostro kaznijo. Dan na dan se pojavlja drzneje, kajti baje je osvedočena, da stoji na trdnji podlagi. To je značaj leta 1888! Nadejamo se, da se navidezna podlaga izdajcem v teku novega leta izpodmakne, ter, ko pade nasprotnik, pridobi Slovenec pred svetom ono priznanje, katero mu pripada po zgodovini in pravici. Kar nismo dočekali v letu, katero jemlje od nas slovo, dal Bog, da doživimo uže v letu 1889!

Božičnica družbe sv. Cirila in Metoda.

Narod naš je boren. Obkoljujejo ga nasprotniki od vseh strani, v raznih krajih ga celo nadvladujejo v tolikej meri, da se javno skoraj ne more gibati, kajti — zmatra se ga tujcem. Tako se godi Slovincem na Primorskem. Akopprav so bili Slovenci vedno dobri državljani, vendar na Primorskem še niso pridobili v javnem življenju enakih pravic, kakor jih uživajo vladajoči Italijanaši pod pokroviteljstvom vsemogočnega magistrata. Moral si je zatorej zatirani Slovenec omisliti po-

mila pravi: „Veš Avgusta, ti nisi prav storila. Kaj je bilo treba kar zahtevati? Bi ne bila mogla bolj počasi . . .“ Avgusta ne odgovori, a bilo jej je hudo.

Druzega dne Samotar ni delal. Hodil je po vrtu, šel na polje, prišel zopet v hišo ter se sukal okoli matere, kakor da bi hotel z njo govoriti, a začeti ni mogel. Po južini, ko so se delalci razšli na delo, se osrdi in pravi:

„Mati“ glas se mu je tresel, dalje ni mogel.

„Kaj želiš moj sin?“ vpraša skrbno mati.

„Mati, dovolite, da si pripeljem nevesto na dom?“

Mati malo pomisli, potem pa pravi: „Da; rada vidim, predno umrjem, kako gospodinjjo pripelješ k hiši; ali vedeti hočem, katero si si izbral izmed naših dolinskih deklet.“

„Oh mati saj veste — —“

„Kako hočem vedeti, saj ti nisem rekla to in to izberi; izbiraj si po svoje volji, pa saj ti menda vendar ne roji več po glavi neka gospodska — —?“ Imena ni hotela izreči.

„Oh ono. le ono sem si izbral! —“

„Sin, ali si pa pomislil, da li je ona zato? Ali bo znala gospodinjiti? Ti jej bodeš moral streči in na stare dni hočeš, da bi še jaz stregla tvoje ženi in živela ob njenej milosti? Sin, izbij si jo iz glave, saj imaš na izbero drugih deklet!“

„Oh mati — —!“

„Sin, jaz ne morem dovoliti. Misliš, ako si malo izobražen, da moraš potem

moči, da ne izgubi svoje narodnosti v onih pokrajinah, kjer mu grozi oholi Nemec ali samopašni Italijan. Svojo svrha namerava doseči z družbo sv. Cirila in Metoda, katera osnuje narodne šole tam, kjer preti narodnemu življu največa poguba pa žuga slovenskemu narodu v Trstu. Tu je bilo treba v prvej vrsti slovenskih šol, da se reši mladi slovenski narastaj iz rok italijanstva. Z mnogimi žrtvami osnoval se je v Trstu otročji vrt in po neopisljivem naporu mogel se je odpreti letos tudi prvi razred slovenske osnovne šole. — Plačilo za svojo požrtvovalnost zanjejo rodoljubi v tem, ko vidijo, kako vrlo mlada zavoda napreduje. Umestno je zatorej, da se nežne otroke še bolj spodbuja k marljivosti in ta namen se izvestno doseže, ako se jih primerno podučijo in obdari. Najprikladnejši čas zato je Božič, t. j. čas, o katerem je srce slehernega vernega katoličana posebno občutno. Zatorej je priredila naša ženska podružnica sv. Cirila in Metoda tudi letos otrokom, obiskujočim slovenska zavoda „Božičnico“ na dan 22. t. m. v čitalnišni dvorani.

Uže ob 3. uri pp. zbrali so se otročiči z svojimi roditelji v predsobi čitalnišne dvorane, kjer jih je čakalo bogato odičeno božično drevo in na strani darila, kakor: obleke, perilo, obuvala in košarice z sadjem in sladlicami. Pod božičnim drevesom bile so izredno lepe „jaslice“. — Gostje so se zbrali med tem v dvorani. Srce se je moralo smijati vsakemu rodoljubi, ko je vidil zbrane toliko narodne inteligence, toliko naših odličnjakov! Mnogo gostov ni našlo niti mesta, kajti v tolikem številu so se znašli naši rodoljubi k „božičnici“.

Točno ob 3½ uri pp. bile so vse priprave gotove in deca so se dovela v krasno razsvitljeno sobano, kjer so se postavila na desno in levo božične drevesa. Na to pozdravi navzoče načelnica ženske podružnice, gēna. Ljudmila Mankečeva z nastopnim nagovorom:

Čestite gospe in gospodje!

Povzdravljam Vas tukaj mnogobrojno zbrane, ki ste prišli, da vidite plod Vaše dobroteljske, da vidite drago našo deca, za katero žrtvujete trud in denar, da

imeti ženo gospodskega stanu? Glej, ti si poštenega kmeta sin, a ona gospodskih starišev hči, kako bi ti moglo srce razjedati njeno očitjanje, da si kmetškega pokoljenja, kmetške krvi. Pomni sin, da le jednaka kri dobro skupaj živi!“

„Oh mati! — —“

„Ne, nikakor ne, jaz ne morem, jaz ne smem! Ako bi bil slišal, ljubi sin, kako vestno mi je naročal na smrtnej postelji tvoj oče; dejal mi je mej družim: „Skrbi, ljuba žena, posebno za onega, ki je v mestu. Njega obdajajo mestne zapeljivosti; varuj kolikor je v tvoje moči, da se preveč ne odtuji domu. Ko se vrne, naj si izbere ženo mej domačimi, ne pa, da bi privlekel kako gospodsko gospodinjjo na naš dom, ki bi to, kar sva midva z njojem in žulji svojih rok pridobila, zopet razvlekla.“ Vidiš sin, jaz ne smem. Naročal mi je oče in z njim se skladam; zatorej poslušaj in izbij si jo iz glave, ono gospodsko — —!“

„Oh mati brez nje mi ni moči živeti!“

„Sin, to se ti le dozdeva, ali pomni, dokler bodem jaz v hiši, ne bode ona nikdar pri nas gospodinjila. In po moje smrti, mislim, da boš spoštoval očetovo in moje voljo. Izberi si katero naših deklet in jaz vaju rada blagoslovim, a tebe in ono, nikdar! nikdar! To bi bilo proti volji očetovej in proti moji lastni in ti veš, da brez materinega blagoslova ni blagoslova pri hiši.“

Samotar je ljubil mater, proti njenej volji ni mogel ravnati, vsaj zdaj ne. Šel je v sobo ter tam dolgo premišljal. Zve-

jo ohranite milemu narodu. Poplačaj Vam Bog, kar ste dobrega storili, sprejmite tudi odborovo srčno zahvalo. V njegovem imenu Vam kličem: Bog Vas živi!

Za njo spregovori gēna. učiteljica blizo tako-le:

Otroci dragi! Sveti večer je tu. Jako ste se veselili in težko ste pričakovali ta veseli dan, a prav je, da ste se veselili, ker dobri Jezušček je tudi letos k nam prišel.

Glejte, tu so jaslice le oglejte si jih! Tu v hlevu v jaslicah je Jezušček, ki leži na slamici. Jezušček naš se ni rodil v zlatej ali srebernej postelji, nego na preprosti slamici v revnih jaslicah. Dasi ni bil rojen v zlatej ali srebernej zibelki, vendar so prišli trije imenitni kralji iz daljnih dežel molit malo dete. Poleg njega sta Marija in sv. Jožef. Zadaj sta osel in vol, ki ga s svojim dihom grejeta, ker Jezuščka zebe. Spodaj so pa pastirji, ki so prišli molit presveto dete in mu prinesli jagnjet v dar. Tu po skalah vidite še druge pastirje pri svojih čredah. Glejte, to pa je studenec, h kateremu hodijo ovčice in jagnjeta pit. One velike hiše in stolpi so mesto Betlehem. V zraku nad njim plava angelj, oznanjujoč rojstvo nebeškega kralja. In glejte, Jezušček je prišel tako reven na svet, ker on je hotel biti ubog, a vam otročiči, pogledajte, koliko lepih stvari je prinesel. Pogledajte lepo drevo, po katerem se toliko svečič blišči, koliko lepih rudečih jabolok, črešpelj, hrušek, pozlačenih orehov, pomaranč in drugih sladšič je tu obešenih. A ljubi Božič prinese take stvari le dobrim, pridnim, pobožnim, ubogljivim otrokom. Dragi otročiči, bodite torej vedno taki, ter ne pozabite Boga, da tudi on vas ne pozabi. In glejte otroci, kaj vas še tam čaka! Čestite gospe, gospodične in gospodje, katere tu zbrane vidite, so vam pripravile obleke, obuvala in še druge reči. O sladko sanje in presladko čutje nedolžnih otrok! Katero človeško srce bi se ne radovalo lepe božične noči?! Še odraslim je božični večer najlepši večer celega leta, koliko več pa nedolžnim otročičem, ki vidijo vse v najlepšem svitu. Plemenita srca so pa tudi skrbela, da se tem otročičem, kakor lansko leto, tudi letos pripravi to veliko veselje. Dolžnost mi je torej, č. gospoda, v

čer se napravi in gre po znanem potu proti šoli. Potrka in vstopi.

Avgusta ga prijazno pozdravi in se opravičuje, da ga je sinoč razžalila. Samotar jej pove ves razgovor z svojo materjo.

Avgusta ostane pred njim kakor poparjena. „In kaj bode sedaj?“ vpraša po strpkem molku.

„Gospica, sedaj morate počakati, saj veste, da materi kljubovati ne smem in ne morem.“

Avgusta se ježno namrdne: „In predno vaša mati umre, lahko uže petkrat mene pozabite in se v drugo zaljubite!“

„Gospica, ali mi tako malo zaupate? Zaklinjam se pri Bogu, mojemu patronu in pri spominu mojega očeta, da vam ostanem zvest!“

„Gospod Mavrič, sedaj ste prisegli; le glejte, da svojo prisego tudi izpolnite!“

„Da, gospica izpolnim jo; ali pazite, da me na tujem ne pozabite.“

„Kako vam pride kaj tacega na um?“

Isti večer se poslovi Samotar od Avguste. Drugo jutro se odpelje Avgusta s poštnim vozom v novo službo. Nekaj časa sta si potem z Samotarjem vedno dopisovala, a počasi so jela pisma Avguste izostajati. Samotarja je to neizmerno žalostilo. Ko dalj časa ni bilo pisma od nje, napoti se sam tja, da izve pri čem je.

Avgusta ga je kaj mrzlo sprejela. Kakor zaničevaje vpraša: „Ali ste sedaj prišli izpolnit vašo prisego? Sem mislila, da vas ne bode tako kmalo!“

imenu "otročičev otroškega vrta in nekaterih iz prvega razreda, ki bodo obdarovani, prav iz srca se zahvaliti. Znano mi je, da ne pričakujete nobene hvale, a bodite prepričani, da kar ste darovali ali storili v ta namen ni zavrženo. Prosim pa čestita gospoda, da v prihodnje nadaljujete to plemenito delo, da ne pozabite teh nedolžnih otrok, ki nocoj mislijo, da vidijo odprta nebesa. Vem, da če bi znali izraziti svoja čustva, bi se Vam sami zahvalili, a dovolite, da Vam jaz v njih imenu kličem: Bog Vam plačaj!

Otroci dragi, preporočajmo ljubemu Jezučku vse plemenite dobrotne in dobrotne, molite za nje, da bi tudi v prihodnje jim bilo mogoče skrbeti za vas kakor do zdaj!

Poklekajte otroci in molite pobožno z menoj Gospodovo molitev: Oče naš itd. — Čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobrega srca!

Otroci, zdaj pa zapojte božično pesen, kakor se spodobi pred jaslicami.

Bil je posebno ganljiv prizor videti nedolžne otroke moliti z toliko pobožnostjo in marsikateremu navzočih zaigrale so solze radosti v očeh.

(Konec prih.)

Tuji meč.

(Konec.)

Tržaški Slovenci ne smemo kaj tacega niti sanjati. Sedaj nam je rešiti težavno vprašanje: "Bodemo li imeli moči, da nadaljujemo krut boj za svoj obstanek, ali pa poginemo in se vклонimo nasprotniku?" Kako bi mogli gojiti nadeje do vsepa, ko vidimo, da narodne moči še dalje bolj pehajo, ko vidimo, kako se oni, ki bi lahko največ pomagali, odtegujejo trudapolnemu delu, pustivši tovariše svoje osamljene? O da! v veseli družbi je vse vneto, navdušeno, vse prisega in se roti sovražniku; ko pa pride čas pravega delovanja, pozabljeni so vsi lepi sklepi, vse zarote in pri delu se opazijo le posamični. Seveda: obljubiti in spolniti je preveč!

Ako bi se združili vsi tržaški Slovenci in se stavili energično v bran drugim elementom, če bi se vsi marljivo poprijeli dela in orali narodno "ledino", še tedaj bil bi boj krut in zmaga negotova. Če pa le pičlo število napenja svoje moči, da reši narod propada, skoro bi trdili in ne bi grešili proti zakonom pesimizma, da je v tem slučaju vsak napor brezuspešen.

Utegne kdo reči: "Le pojdi črnogledi prorok, saj ni tako črno, kakor nam to slikaš in saj delamo vsak, kolikor more". A temu ni tako. Ne le, da ne slikamo črno, marveč dozdeva nam se, da je naša sodba še premila, ker le "malokdo" dela po svoji moči. Dosti jih je, kateri bi lahko mnogo, mnogo storili in pomagali. Zakaj taki ne delujejo, t.j. "neresna uganjka". Morda zato, ker so presamopašni, preobzirni in še bogsigavdi kaj. In vendar, ako goje le količkaj narodne zavesti, ako

Samotar jej ni vedel na to kaj odgovoriti.

"Ali je že mati umrla, ali se je pa premislila, ter dovolila?"

"Gospica, ne žalite me!" odvrne Samotar. Ko mu Avgusta na to posmehovalno reče: "Gospod Mavrič, od kedar ste tako občutljivi?" pravi Samotar: "Gospica Avgusta M., menil sem, da hranite še kaj ljubezni za me, ali motil sem se." Samotar se bridko nasmehne, pravi žalostnim glasom: "Z Bogom!" ter gre iz sobe. Zunaj je še slisal hndoben smeh iz sobe, kar ga je še bolj užalostilo. Takrat je zadnjikrat videl Avgusto. Kakor je pozneje zvedel, ni bil on prvi, katerega je vodila za nos, pa tudi ne zadnji. Za njim je vjela v svoje mreže necega kancelista, da si z njim preganja dolgeas.

Samotar ni ostal več dolgo v Vranjeku. Preveč je bilo tam ljudi, kar pa Samotarju ni ugajalo. Preselil se je "na Sela" pri Robidji, da je tam na samem premisljal, kar mu je bilo drago. Avgustinega imena ni izustil nikdar več. —

Tam je bival nekaj let, a Žernovsko dolino je sklenil zapustiti, preveč ga je spominjalo vse na Avgusto.

Deklicam v gospodski opravi se ni hotel več približati. — Ko je prišla na Žernovsko pošto odpraviteljica, še ni hotel zahajati sam tja, da bi se mu več kaj tacega ne prigodilo, kakor nekdanj.

Na večkratno povabilo dvornega kamnoseka Hauserja poslovlil se je v Žernovu ter šel v Beč. Tam kleše kamen, zraven pa se spominja minolih dni — in ženske zvestobe!

jim bije srce le količkaj za ubogi naš narod, čas je, da se zbude iz narodne lenobe ter pomagajo odstraniti pretečo pogubo. Upali smo pri ustanovitvi otroškega zabavišča, da se razmere zboljšajo. A koliko zaprek se ni stavljal, predno se je odprlo! Ko se je pa hotelo odpreti in prvi razred ljudske šole, napenjali so "naši dobri prijatelji" vse svoje žile, da to zabranijo. Iskali so najmanjšo oviro, da bi mogli zaprečiti naše namere. Ko so pa bile vse zapreke odstranjene in se je kljub vsemu odprl i prvi razred, zdelo se je, da so nekoliko vtihnili. A bilo je to le navidezno, ker pohlepno so planili na dan, ko se je pokazala nepričakovana ovira zaradi učiteljske moči. No, nadvladali smo i to zapreko in osmešili so se z svojimi brezpametnimi trditvami le naši nasprotniki sami. Kruta roka, katere je nameravala zavdati našim naporom smrtni udarec, je s tem onemogla. Meč, kateri je bil uže pripravljen odsekati glavo slovenskemu življu v Trstu, pokazal se je neveljavnim, ker je zastarel. Še stoji na čelu slovenskega naroda v Trstu mož, čigar srce krije le ljubezen in najnesebičnejša požrtvovalnost do naroda našega. Vprašati pa moramo: "Je li to plemenito, lepo od nas, da nakladamo na rame posamezne osebe celo težko butaro?" Za Boga! Menimo, da to znači pravo podlost in najgršo samopašnost. Zato raj pomagajmo vrlému našemu "krmarju", da rešimo svoj narodni čoln iz smrtonosnih valov!

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

XVIII., zadnja seja.

Poslanec Višnikar poroča v imenu finančnega odseka o reorganizaciji deželnih uradov, kakor se je sklenila v tajni seji: a) Pri deželnem tajnistvu ustanovi se služba deželnega svetovaleca z letno plačo 1600 gold. in z aktivitetno priklado 240 gold. Glede petletne in pokojnine veljajo določbe obstoječe za deželne uradnike. b) Deželni odbor se izrecno pooblastuje nastaviti sposobno osebo za to službo, katerega je takoj običajno razpisati. c) Pogoj za to službo, od katerega se nikakor ne sme odstopiti, je ta, da se dotičnik izkaže, da ima izpit za konceptno službo pri drž. upravi, ali pa za sodnijo. 2. Služba jednega deželnega tajnika se opusti, dotični uradnik ostane v službi extra statum. 4. Deželnemu odboru se naroča, da predloži prihodnjemu deželnemu zboru današnjim razmeram primerno prenovljeno službeno pragmatiko in službeno instrukcijo za dež. uradnike. 5. Predlogi pod št. I. do VII. (izkazi plač) v prilogi 64 se potrdi. Novo sistemizovane službe in plače stopijo v veljavo s 1. dnem januarjem 1889 ter od tega dne dalje prenehajo vse draginske priklade.

Poslanec Hren poroča o zakonu, s katerim se prenareja § 2. zakona z dn. 18. dec. 1874 dež. zak. št. 1 iz l. 1875 o uredbi prinosov k normalno šolskemu zakladu od ostalin na Kranjskem.

Poslovni načrt se vsprejme brez razgovora.

Poslanec Višnikar poroča v imenu upravnega odseka o načrtih zakonov o napravljanju in vzdrževanju javnih neerarskih cest in potov, o uvrstitvi deželnih cest, kateri se brez razgovora odbre. Rešijo se tudi vse peticije za uvrstitev v deželne ceste. —

Posl. Detela poroča v imenu upravnega odseka o načrtu zakona v povzdigo reje goveje živine. Predlaga, da se izroči deželnemu odboru v poročanje v prihodnem zasedanju. Zbor pritrdi.

Poslanec dr. Papež poroča v imenu upravnega odseka o prošnji posestnika Kolizeja, da bi se izbrisale servitutne pravice, uknjžene na tem posestvu.

Poslanec dr. Mosche nasvetuje, naj se pooblasti deželni odbor, da reši stvar, ako je ugodno za deželo Kranjsko.

Predlog dr. Moscheta se vsprejme.

Deželni glavar dr. Poklukar se pri sklepu šestletne dobe ozira na deželnega zbora delovanje. Denarno delovanje bilo je dobro, kakor se je naglašalo pri razpravi dež. proračuna in mogoče je bilo deželno naklado izdatno ponižati. Omenja prenovitve dež. volilnega reda, ki je dala jednako volilno pravico volilec kakor za državni zbor, potem postave o donesku zavarovalnic, razširjenja šolnine na Ljubljansko mesto, kar vse je omogočilo, da se je mogla ponižati dež. naklada. Tudi postava za pogozdovanje Krasa se je sklenila, isto tako postava o napredku živinoreje itd. Akoprav stoječ na raznih političnih stališčih, delovalo se je vendar

objektivno na korist deželi. — V nemškem jeziku se zahvaljuje poslancem za njih neutrudno delovanje, načelnikom odsekov, posebno pa gospodu dež. predsedniku. Načelnik manjšine izrekel je v jedni zadnjih sej, da se za vse svoje vspehe imamo zahvaljevati le vladi. Deželni glavar z veseljem pritrjuje temu, ker je istina. Konečno kliče cesarju trikratni Slava in Hoch! (zbor navdušeno pritrđi.)

Dež. predsednik baron Winkler slovenski govorec hvaležno priznava delovanje vseh poslancev na korist deželi in nemški okončujoč naglašja, kako hitro so delovali poslanci ter izraža željo, naj bi isti mir vladal tudi v prihodnjem deželnem zboru. —

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški zahvaljuje se deželnemu glavarju za jako spretno vodstvo obravnave.

Deželni glavar se zahvaljuje za iskavo zahvalo in proglasi deželni zbor zaključeni m.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor je v svoji zadnji seji pred prazniki razpravljaj o izjemnem zakonu proti anarhistom. Vlada je zahtevala, da se odpravijo porotniki za anarhistične zločine. Proti temu se je vstavljala opozicija, posebno pa poslanca Kronawetter in Vrabec, češ, da se v zadnjih letih ni pripetil noben tak slučaj, za kakršne zahteva vlada izjemne zakone, in da vrhu tega še nikakor ni dokazano, da bi se z bali porotniki osvete anarhistov, ako bi je pravično sodili. Minister je odgovoril tem oponentom jako spretno ter pobil njih trditve. Izjemni zakon je bil vsprejet. — Državni zbor prične svoje delovanje 20. januarja; v tem času snidejo se deželni zbori češki, štajerski in gališki v kratko zasedanje. Državni zbor se je sešel letos 24. oktobra. Koj v prvi seji je predložil finančni minister proračun, kateri kaže letos okolo 169 tisoč gl. prebitka. Potem je razpravljaj in vsprejel zakon o dednem nasledstvu na srednjih kmetijah. Za tem je bil na dnevnem redu novi vojni zakon, katerega je vsprejela večina skoro brez premene. Za tem je bila vsprejeta trgovinska pogodba s Švico, ter gori omenjeni izjemni zakon proti anarhistom. V zadnjem času se je ministerstvo pomnožilo z vstopom grofa Schönborna, ki je prevzel pravosodno ministerstvo. V tej parlamentarni dobi sti se zedinili dve frakciji opozicije, ter osnovali novo stranko "nemško-narodna zveza".

Tržaški državni poslanci Burgstaller, Stalitz in Luzzatto stavili so v zbornici interpelacijo, da-li kani vlada kedaj izvesti načrt o taurinski železnici ter zvezati Trst z Dunajem z novo železniško progo, ki bi bila neodvisna od Rudolfove železnice. Za to jim je izrekla tržaška trgovinska zbornica zahvalo.

Ogerski trgovinski minister je sklical enketo, ki naj bi razpravljajla vprašanje o zavarovanju delalcev proti nesrečam. Poslanec Envedi je stavil predlog, naj se uveljavi zakon, po katerem bode vsak delalec prisiljen zavarovati se. Vse to podjetje pa naj prevzame država v svojo režijo. Večina je bila za ta predlog. Proti temu je govoril Hegedüs ter pobijal predlog, da bi vlada prevzela to v svojo roko. Vladni zastopnik je potem predal oba predloga posebnemu odboru, ki naj je prouči ter o obeh poroča vladi.

Vnanje dežele.

Po Rusiji so začeli zopet vdrihati vsi nemški in poljski listi, češ, da izganja iz svoje zemlje vse tužce, osobito pa Avstrije in Nemce. Najhitreje je ruska vlada vrgla nekoliko židov čez mejo, zato sedaj ves ta krik in to vpitje po židovskih listih. Z druge strani pa raznašajo angleški listi vest, da je Rusija sklenila z japonsko vlado skrivno zvezo proti vsem angležkim podjetjem v Aziji, vzlasti pa proti eventualnim napadom na Sibirijo od morskane strani. Ne vemo, koliko je na tem resnice, ta vest pa nam priča, da vseh angležke diplomazije v Perziji ne znači še zmago angležkega vpliva nad ruskim v Aziji; ako so Rusi na eni strani kaj izgubili, pridobili so na drugi.

Na Srbskem ni vse tako, kakor si žele Madjari in dunajski židje. Kralj Milan je napravil velik fiasko, ko je razpisal nove volitve za veliko skupštino. Skupština, ki ima sedaj razpravljati o novejši ustavi, je v ogromnej večini radikalna. Garšanin, najboljši prijatelj kraljev, bivši dolgoletni ministerski predsednik ter imenovan "grobokop Srbije", je v večih kro-

gih in tudi v Belemgradu sijajno propal. Naprednjaki po imenu, v resnici nazadnjaki in liberalci so v veliki manjšini ter ne morejo nikakor uplivati na razprave in sklepe velike skupštine. To je globoko pretreslo vse "prijatelje" Srbije ali bolje: kralja Milana. Nekateri listi so uže pisali, da je Milan sklenil odpovedati se prestolu, a kakor javljajo iz Pešte, je vse to neresnično; kralj Milan ostane. Govorili so tudi, da je bila sklenjena mej Rusijo in Srbijo tajna zveza ter da se je kralj Milan vrgel Rusiji popolnoma v naročje. No, tudi ta vest je popolnoma neverjetna. Radikalci dobro vedo, da se z Milanom ne da mnogo opraviti, ker ima zaslonbo izven srbske kraljevine; zato je večina njih stranke sklenila vsprejeti pregledani ustavni načrt, kakor ga predlaga kralj in dotični odbor. Da pa pridobe svojej stranki ministerstvo, da se mu je poklonit deputacija. Kralj je odgovoril na pozdrav z dolgim odgovorom, v katerem izraža željo, da bi bil ustavni načrt vsprejet nespremenjen. — Ministerstvo se ne bode moglo vzdržati, zato se kralj pogaja z Ristićem, da bi sestavil nov liberalno-radikalen kabinet. — Kraljica Natalija pojde v Peterburg, kjer jo sprejme ruski dvor s kraljevimi častmi. Iz Srbije so jej pa poslali spomenico, v kateri se slika žalostno politično stanje v deželi. Spomenico je podpisalo na tisoče srbskih veljakov.

Na Bolgarskem je bila nastala te dni ministerska kriza, ki je pa uže rešena. Stambulov je ostal v ministerstvu, odstopivšega Stojleva in Načovića je knez Koburg nadomestil z drugimi možmi, ki so pripravljeni podpirati njega in njegovo vlado. Zanimivo je pa, da je nastala ta kriza samo za to, ker je sobranje hotelo, da se premeni en paragraf predlaganega novega kazenskega zakonika, obsegajočega 500 členov. To je ministra Stojlova tako razljutilo, da je umaknil svoj predlog ter izstopil iz ministerstva in iz sobranja.

Na Rumunskem se vedno bolj žasno kaže, da narod in njega pravi zastopniki žele samo zveze z Rusijo. O priliki adresne debate so to odločno izjavili prvi veljaki cele kraljevine, vsi so obsodili kraljevo politiko, ki pobira stopinje za trojno zvezo ter nasprotuje Rusiji. Tako postopanje je kvarno rumunskemu narodu in njega bodočnosti.

Vodja oportunistov v francoskej zbornici, Jules Ferry, o katerem trde, da je pristaš Orleanistov, izustil je te dni znamenit govor, v katerem pravi, da si narod želi včasih napredek, včasih red. Francozi so sedaj siti večnih reform ter si žele samo reda. Tega sedanja vlada ne razumi, radikalci hočejo baš nasprotno vse preosnovati in preobraziti, zato je navstal boulangizem. Ferry obsoja vse revizioniste ter se izjavlja proti ločenji cerkve od države.

V italijanskej zbornici govoril je minister Crispi o novi vojni osnovi. Rekel je, da če ga narod in zbornica podpirata, jo hoče brezobzirno izvesti, ako pa ne, ve kaj mu je storiti. Dalje pravi, da ne žali vojske in da mu tega ne more nikdo dokazati; hoče pa biti pripravljen za vse slučaje, kajti nevarnost je velika na vshodu in na zapadu in gorje onemu, katerega zateče vojska nepripravljenega. Italija je vevlast in mora to svojo čast ohraniti; ona ne sme biti več toliko odvisna od Berolina ali Pariza, kakor nekdanj, ko se je sklepala berolinska pogodba. Očital je opoziciji, da bi Cavour in prvi kralj zjedinjene Italije zaplakala, ako bi čula njene govore. — Vojni minister Magliani je dal svojo ostavko. Položaj ministerstva ni preveč stalen, najbrže se bliža kriza. —

DOPISI.

Sv. Ivan pri Trstu 27. decembra 1888. (Izv. dopis). Uže dolgo je tega, odkar sem se namenil spregovoriti o našem narodnem, oziroma gospodarskem stanju. Odkar nam doprinašaj, draga "Edinost", dolge narodno gospodarske članke žalostnega stanja tržaške okolice, vedno me srce boli, vedno mi vest očita, da smo vsega tega sami krivi, ker ne znamo gospodariti v svojej hiši. Krepke so bile besede izražene v navodnem članku "Vzbudite se":

In ko bi nas tujei grdili

Domačo nam smešili last

Svetinje se spomni sin mili

Da matere braniš mi čast.

Z boljšimi besedami in tako primernimi za našo okolico ni mogel pričeti pisec svojega članka.

Ne samo smešiti in grditi naš rod začeli so tujei, tudi gospodarijo v našej hiši, kmalo tako, da bode vse tuje; na-

sprotnik naš poplavi bode tudi skoraj divno našo okolico. Tužna majka Slava! Okoličani! to ni lepo, ako tako nadaljujemo, vstrežemo našim nasprotnikom, sebi pa škodujemo. Vzbudite se, še enkrat vam kličem, dragi okoličani, še je čas, poravnati v čemer smo zaostali, popustite to tako dolgo trajajočo lenobo, katera nam nič ne koristi ampak škoduje. Poprimite se dela najprvo na narodnem polju! Predočujte si besede sv. Cirila in Metoda: „Kdor ne ljubi svoj materni jezik (svoj narod), ni vreden da živi“.

Da, res, kdor zapuša svoj narod, ni vreden živeti, kajti kjer propada narod, propada tudi gospodarstvo. Da je to istinito, dokaz nam je, ako se ozremo po našem predmestju. Vse je tuje, povsod tuja govornica, vse v rokah naših nasprotnikov, to vse zato, ker nam pomankuje na narodnem polju delavnih mož, kateri bi skrbeli za blagostanje svojih potomcev. Toraj vrli možaki, najprvo opominam vas, da se poprimete zopet gospodarskih družtev, kakor smo jih nekdaj imeli pri sv. Ivanu; za te, kar jih še imamo, pa skrbite, da ne propadejo, delujte in žrtvujte kar le morete, to vse v prosep naroda.

Napravljajte narodne veselice in domače zabave; te nam bodo izvestno koristile. Najtopleje pa priporočam odbor Svetovanske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, ob enem pa tudi opominjam, da bode kmalu leto dni, odkar nam je napravil prvi in zadnji koncert in še ni duha ne sluha o drugem. Enakih veselice potrebuje naša okolica, posebno pa mladenčji in dekleta, kateri se ravno v tistem prostoru, kjer smo lansko leto imeli veselico, kvari na duši in telesu. Toraj mladenčji, tudi vas opominjam, da se gotovo vdeležite narodne veselice, katero nam baje priredi naša podružnica sv. Cirila in Metoda.

A ne samo vi sinovi, tudi vi hčere majke Slave, delujte v prosep svojega naroda, kajti Vam bode to na čast in Vašim potomcem v korist! Ilirski.

Domače vesti.

Narodnim volilcem! V zadnji številki objavili smo naznanilo, katero je oglašil mestni magistrat ozirom na bližajočo se volitve v mestni zastop. Zloglasna „cikorija“ se je vsled tega prebudila in z našimi zagrizlimi nasprotniki vred napenja vse sile, da premami naše ljudi ter jih pridobi na svojo stran. Okoličani! Ne dajte se podkupiti; stojite trdno na narodnem stališču in slušajte moše, kateri vam bodo priporočili kandidate, kateri bodo skrbeli za vašo lastno korist. Bodite složni, kadar birate volilne moše in predočujte si izrek: Kakor si postelješ, tako bodeš ležal! Žalostne skušnje zadnjih let vam menda vender odpro oči!

Nadvojvodinja Marija Valerija, najmlajša hči Nj. Veličanstva cesarje, zaročila se je dne 23. t. m. na Dunaji z nadvojvodom Franjom Salvatorjem, drugim sinom nadvojv. Karla Salvatorja. Nadvojvodinja Mar. Valerija je bila rojena dne 22. aprila 1868., njen ženin dne 21. avgusta 1866.

Zlatomašnik, župnik Karol Tedeschi umrl je dne 24. t. m. po dolgoletnem bolehanju v Gorjah na Dolenjskem v 82 letu. Pokojni bil je sošolec očeta Janeza Bleiweisa. N. v. m. p.!

Delalsko podporno društvo priredi, kakor smo bili že javili, na Silvestrov večer zabavo v društvenih prostorih. Opominjamo zatorej vse gg. članove in druge povabljenе goste, da o tej priliki ne izostanejo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda podaril je gosp. Franjo Godina iz Vrdele 2 gl. 25 kr. — Dne 25. t. m. nabrali so pevci del. podp. društva, zbrani v Krčmi pri „cipresih“ v čast prijatelja Ivana Umeka gl. 3.23. Hvala!

Veleučeni naš rojak č. g. dr. Mihael Napotnik c. kr. dvorni kapelan, kn. šk. konzistorijalni svetovalec Lavantski, ravnatelj c. k. zavoda za višjo vzgojo duhovnikov pri sv. Avguštinu na Dunaji, spisal je letos knjigo pod naslovom: **Sveti Viktorin, škof Ptujski, cerkveni pisatelj in mučenec**. Njegovo življenje in delovanje na podlagi najstarejših virov in ponajnovjših pripomočnikov. — 278 strani. Ker po tej knjigi povprašuje mnogo rojakov duhovnikov in posvetnikov, kje da se dobi in po kateri ceni, naznanjamo, da se ta knjiga edino le dobi pri pisatelju in založniku

č. g. dr. Mihael Napotnik-u, Dunaj (I. Bez. Augustinerstrasse No. 7 — Augustineum) po 1 gold. 50 kr.

Nemški veščak sodil je o tej knjigi: „Das Werk ist so gründlich, dass es nur schade ist, dass dasselbe nicht in deutscher Sprache geschrieben wurde“. C. kr. dunajska akademija znanosti namerava izdati kritično izdajo spisov sijajnega učenjaka, Viktorina Ptujkega. L. 1903 slavila se bode njegova 150letnica.

Občinski svet tržaški imel je dne 27. t. m. javno sejo. Predsedoval je L. podžupan dr. M. Luzzatto, navzočih je bilo 34 svetnikov.

O prvej točki dnevnega reda: „Predlog mestne delegacije glede prošnje za dovoljenje, da se najme posojilo za zgradenje in opravljanje mestnih skladišč“ ni se moglo razpravljati, ker ni bilo navzoče potrebne $\frac{2}{3}$ večine. (Gospodje baje uže vedo, zakaj niso prišli v sejo!) Nastavlja se zatorej drugo čitanje mestnega proračuna za leto 1889.

Pri naslovu „lokalno redarstvo“, točka „okrajni predstojniki“ interpeluje svetnik Nabergoj glede pritožbe barkovljanskih občinarjev, katera se je vložila uže pred 2 leti pri mestnemu magistratu proti barkovljanskemu namestniku okrajnega predstojnika zaradi zlorabe uradne pravice. Pritožba do danes še ni rešena. Podžupan odgovarja, da bode naročil eksekutivi, naj pritožbo reši. (Mogoče, da se je med tem uže zgubila, kakor se je zgodilo z drugim ulogam).

O istej točki, naslov „zdravstvenost“, točka „pokopališča in mrtvašnice“ zahteva svetnik Nabergoj, naj se reši prošnja roščanov za razširjenje pokopališča, kajti ono ne zadostuje več potrebam združenih občin Prosek, Zgonik in Plišce. Asesor dr. Cavalieri odgovarja, da se bode ta zadeva rešila v smislu prošnje, ako prevzame občina Zgonik tretji del stroškov (1000 gl.) Svetnik Nabergoj se zahvaljuje na razjasnjenju, toda opazi, da bi morala občina Zgonik zahtevati tudi od prebivalcev Proseka in Sv. Križa, kateri imajo razna posestva v katastralnej občini Zgonik, da z občinskim dokladom pripomorejo pokriti stroške. Prosi zatorej, naj se ta zadeva natanjko preudari. Predsednik poudarja, da se ne more vplivati na občino Plišce, ker ne leži na tržaškem svetu; v ostalem bode delegacija zadevo, kolikor more, preiskovala.

K točki „razsvetljava krajev v okolici“ predlaga svetnik Nabergoj, naj se postavi 4 svetilnice v selu sv. Križ ter naj se dovoli v to svrhu potrebni kredit 168 gl. na leto. Predlog se vsprejme in potrebna svota se stavi v proračun. Odobri se tudi drugi predlog svetnika Nabergoja, da se javna razsvetljava na Proseku pomnoži za dve svetilnici z potrebnim stroškom 84 gl. na leto. Ta zadeva izroči se eksekutivi v poročevanje.

Ker se je sklenolo v zadnji seji, da se razširi javna razsvetljava v mestu, stavi se v proračun za leto 1889. iznos 14.500 gl. za potrebna dela.

Pri naslovu „mitnice“ interpeluje svetnik Nabergoj glede mitnine, katera se pobira za teretne vozove, ki gredo v okolico. Povdarja, da ta bira ni nikakor opravičena, ker je odvisna od posameznih uradnikov; zatorej naj se stvar uredi. O istej stvari govori ta svetnika Liebmann in Cambi. Asesor Verneda izjavlja konečno, da ta zadeva spada pod borzno deputacijo, odnosno trgovinsko in obrtno zbornico tržaško.

Svetnik Nabergoj priporoča o naslovu „vzdrževanje cest v okolici“, da se uredi cesta, katera vodi iz Proseka do pralnice in do morja. Podžupan izjavlja, da se bode bavila s to zadevo mestna delegacija.

Mestna delegacija predlaga k naslovu XVII. „nove ceste“, naj se briše iz proračuna svota 12.000 gl. za predelanje odrabljenega kamenja za tlak. Svetnik dr. Morpurgo želi, naj ta svota ostane, svetnik Ventura da se briše, svetnik Nabergoj želi, da mestni stavbeni urad gradi vo za tlak natanjko pregleda ter izjavlja, da bode glasoval za omenjeno svoto, svetnik Combi je tudi proti predlogu mestne delegacije, pl. Burgstaller za predlog ter želi, naj magistrat odredi normalno širino za težke vozove, da se bolje ohrani tlak, svetnik Nabergoj pa priporoča, da naj bi težki vozovi smeli voziti le po strogo določenih ulicah. Govori še svetnik dr. d'Angeli proti predlogu delegacije in svetnik R. Luzzatto, kateri priporoča, naj se izroči tlakovanje cest zasebnemu podvzetniku in konečno se vsprejme predlog mestne delegacije ter se briše svota 12.000 gl. iz proračuna. Podžupan obča, da se bode uvažilo želje in priporočbe ostalih govornikov.

K naslovu XVIII. „javne nasade“ dovoli se 2000 gl. za zgradbo stopnic v ulici Bonomo. Ostale točke vsprejmo se brez razprave.

V tretjem čitanju dostavi se za nove naprave v mestnej klavnici 2400 gl. Vse druge točke so bile odobrene.

Mestni proračun je s tem vsprejet. Redni dohodki so proračunani na 3.381.020 gold., izredni dohodki na 6050 gl.; redni troški na 3.316.440 gl., izredni na 133.190 gl. Pokaže se zatorej primanjkljaja nič manj kakor 62.560 gl. — Pooblaščuje se mestna delegacija, da odpre občini kredit v konto-koruntu do 150.000 gl.

Seja je trajala od 7. do 9. ure zvečer.

Predsednik kranjske hranilnice, g. Aleks. Dreo, umrl je dne 23. t. m. v Ljubljani.

Tudi otročerije! Pretekli teden razposlalo je predsedništvo mestnega zbora tržaškega mestnim zastopnikom vabila k sejam obé. sveta za 20., 21. in 22. t. m. Seja za petek 21. t. m. pa je bila odpovedana. Vzrok je baje ta, ker je 21. t. m. slavila naša irredenta „mučniški praznik“ Oberdankov. Mogoče pa, da nam znajo drugih vzrokov navesti oni, kateri razglasijo Avstriji udane Slovence za „Panslaviste“. Res bi radi vedeli, čemu se je seja dne 21. t. m. odrekla.

Tržaško podporno in bralno društvo priredi dne 9. februarja 1889. l. v gledališči „Fenice“ slovensko predstavo z igralnim osebjem Ljubljanskega dramatičnega društva. Igralo se bode „Revček Andrejček“ narodna igra v petih dejanjih. Program objavimo o pravem času.

Selitev v Ameriko. Žalostni ta naslov obča, da ostane stalen vsaj nekoliko časa. Dobri nasveti, prigovarjanje, vse to pri zaslepljenemu ljudstvu ne pomaga. Dne 27. t. m. ob 5½ uri pop. odplul je tretji parnik „Medusa“ z 736 izseljenci v Brazilijo. Furlanov, kateri so prispeli uže dne 26. t. m. z parnikom „Diana“ v Trst, je 406, naših je 330. Po starosti so izseljenci: 76 do 3. leta (!), 121 od 3. do 8. leta; 76 od 8. do 12. leta, in od 12. leta naprej 463 oseb; dobra tretjina torej so otroci; med katerim je celo 48 dojenčev! Žalostno, ali resnično! — Bog daj, da najdejo siromašni ljudje srečo, o kateri sanjarijo!

Pekovska zadruga je v izrednem obnem zboru svoja pravila nekoliko prevestrojila. Po novih določbah je dovoljeno pekom peči in prodajati kruh v istej obliki, kakor doslej. Kruh na drobno sme se prodajati le po 2 kr. in fino pečivo po 5, 10, 15 in 25 kr. komad. Nobeden pek ne sme prevzeti od stranke kruh preko 2½ kg. za peči. Za pečenje plača se 4 kr. za navadni kruh in 8 kr. za pečivo z merodijami. Prodaja kruha na zdravje škodljivih krajih, kakor n. pr. v vežah, v prodajalnicah mirodij in v takih prodajalnicah, kjer se prodaja petrolej, itd., je od 24. februarja 1889. dalje prapovedano. Izjemno se dopušča ta prodaja onim, katerih najemnina steče še-le dne 24. avgusta 1889. — Delo traja 10 ur, izjemno 12 ur na dan. Nova pravila stopijo v krepost z 1. januarjem 1889. Natanjko izpolnitev nadzoruje poseben odbor, obstoječ iz 6 gospodarjev in 6 pomočnikov.

C. kr. policijsko ravateljstvo objavlja, da je odredilo c. kr. namestništvo v Trstu z okrožnico od dne 20. t. m. št. 1763/P., da se po obstoječih propisih ne sme pozivati občinstva po časopisih v nabiranje denarja za dobrodelne svrhe brez posebnega dovoljenja.

Knjige družbe sv. Mohora dobivajo se letos v Trstu na istem mestu, kjer so se delile prejšnja leta. Toliko častnim družbenikom v pojasnilo.

„Parlamentär“, list ki se krepko bori za splošne slovanske interese, prestopi z novim letom v svoj X. tečaj. Stane za ¼ leta 2 for. 75 kr. Upravištvo je na Dunaju, VII. Lerchenfelderstrasse 25. „Parlamentär“ je vsega priporočila vreden in zatorej naj ne zamudi nobeden Slovan, kateri je več nemščine, se nanj naročiti.

Narodna čitalnica Ljubljanska imela je dne 22. t. m. svoj občni zbor. Po nagovoru predsednika dr. viteza Bleiweisa, poročilu tajnikom in blagajnikom bila je volitev odobrova. Oddanih bilo je 39 glasov. Izvoljeni so: dr. vitez Bleiweis Karol (predsednik), Drenič Franc, Gerbič Franc, dr. Gregorič Vinko, dr. Hudnik Matija, Kadilnik Franc (blagajnik), Lah Evgen (tajnik), Ledenik Alfred, Pakič Mihael (podpredsednik), Skaberne Avgust, Skale Pavl, Soss Miroslav, Trstenjak Anton, Zagorjan Anton in Paternoster.

Narodno bralno društvo v Zagorji vabi na veselico, ki jo priredi s prijaznim

sodelovanjem narodnega bralnega društva Knežkega v dan novega leta 1889. v novih gorenjih prostorih g. Čopiča v spomin Miroslava Vilharja in k otvorenju Zagorskega odra. Spored: 1. Slavnostni govor. 2. F. S. Vilhar: „Uzor“, mešani zbor. 3. Sviranje na citre, g. A. Lavrenčič. 4. G. Ipavec: „Mrak“, za mešani zbor priredil g. F. K. 5. Miroslav Vilhar: „Ljudmila“, deklamuje gđ. Jos. Futur. 6. „Na straži“, možki zbor. 7. Štempihar mlajši. Gluma s spevi; zložil za slavnostni večer gosp. F. Gerbič. Po dovršenem sporedu srečanje in ples. Med 6. in 7. točko, kakor pri plesu, sviru godba na lok. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustopnina: za osebo 50 kr., obitelj 1 gl.; k plesu 50 kr., dame proste. Čisti dohodek gre fondu za Vilharjev spomenik v Postojni. Radodarnosti se gledé na blagi namen ne stavijo meje. Ustop je dovoljen samo povabljencem in njihovim znancem. ODBOR.

Poskušeno samoubojstvo. 18letni klparski pomočnik Aleksander Venturini, stanujoč v ulici Scalinata h. št. 1, skočil je dne 26. t. m. raz obali sv. Karla v morje. Stražniki so ga slučajno opazili, ter ga srečno spravili na kopno. Odveli so ga v bolnico. Baje so bile žalostne rodbinske razmere povod poskušnemu samomoru.

Nagla smrt. Hišnega oskrbnika Frana Asmana, stanujočega v ulici Ghega h. št. 5, zadel je dne 26. t. m. kap. Ostal je takoj mrtev. Odesli so truplo v mrtvašnico pri sv. Justu.

Denašnje številki dodali smo prilogo: vabilo na naročbo na „Slovanski svet“. Iz „vabila“ razvidijo čast. naši čitatelji vse pobjlje.

Bratje Sokoli!

Vabljeni so vsi oni, kateri želé to leto plesati narodni ples „Kolo“, da se jutri 30. decembra ob 4. uri popoldne snidejo v prostorih „delalskega podpornega društva“ kjer zvedo od odbora dan in uro prihodnih vaj. Na zdar!

Odbor.

Dopisnica upravnictva.

Gosp. Andrej Stupica Nabrežina. Plačano do 30. junija 89. — Gosp. Kristjan Šenovič Lokavec. Plačano do 31. marea 1889.

Štev: 36.

Razglas.

Dne 5. januarja 1889 bode v občinskem uredu v Sežani od 10—11 ure predpoludne javna dražba za oddajo predelovanja enega dela skladovne ceste pri Dutovljah.

Klicna cena znaša 621 for. 47 kr.

Pogoji in načrti so v Sežanskem občinskem uredu vsakemu javno v pregled.

Cestni odbor.

V Sežani 26. decembra 1888.

Načelnik.

Vabilo na naročbo.

S 1. dnem januarja začne v Ljubljani dvakrat na mesec izhajati nov list

„BRUS“.

Obravnaval bode v resni in šaljivi obliki vsa dneva vprašanja t. r. skrbel za čitatelja pouk in zabavo. Poleg raznovrstne vsebine prinašal bode tudi lepe ilustracije in slike odličnih narodnjakov.

Ker preneha „Rogač“, bode Brus jedini šaljivi slovenski list, ki si bode vestno prizadeval ustrezati občinstvu slovanskemu, katero prosimo, da ga blagovoljno podpira duševno in gmotno.

„Brus“ stoji za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gl., za četrt leta 1 gl. Naročnina pošilja se na „Brusovo“ upravištvo v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani.

Dr. VALENTINA ZARNIKA ZBRANI SPISI

I. ZVEZEK:
PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura baje, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovanskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovjšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena knjižici je 1 gl., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Važno za popotnike v Ameriko.

Kdor želi po ceni, dobro, hitro in varno potovati v severno ali južno Ameriko itd., naj se zaupljivo obrne na od slavne c. kr. dež. vlade v Ljubljani potrjenega glavnega zastopnika za potovalce

Josipa Pavlin-a v Ljubljani
Marijin trg št. 2.

ki zastopa evropske in ameriške železnice in nemško poštno parobrodstvo:

Tu se dobijo vožne karte s polno garancijo od Ljubljane naravnost do vsakršne postaje v severni in južni Ameriki, Avstraliji, Afriki itd. po zopet mnogo znižanih cenah, ravno tako se tudi vsakršnemu posvetovanju radovoljno služi.

Vožnja preko Ljubljane in Beljaka priporoča se tople le v prid potovalcem, ker je veliko krajša in cenejša kot ona preko Dunaja.

Vožnja traja od Ljubljane do Amerike okoli 13 dni in je cena z hrano na parobrodu od 60 gld. naprej.

!!! Za domačo porabo !!!

tkano platno najfinerše in najjače vrste, platno iz belih nit in pol beljeno platno za čevljarje in sedlarje, plavo platno, fino sivo platno, jako dvostruko platno za gasilce, belo platno za rjuhe, damast in cvilih, platneni Gradl, Laneno in volneno Canevas, beljeno polplatno, gorsko platno, jako platno za vreče, kakor tudi gotove vreče, žepne rute iz oksforda in shirting-platna, ročniki iz cvilha in damasta, brisalke in namizne garniture iz damasta, prodaja po najnižjih cenah

društvo tkalcev v Wallu
pri Dobruschki, Češka.

Ceniki na zahtevanje franco in zastoj.

Cudovite kapljice
sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najhujševratne žilne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na uravni, proti črevesnim boleznim in proti gluhosti, pri ženskih mlečnih nadižnostih, zoper bel tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljatev pa edino v lekarni **Cristoforetti & Gorici, v Trstu** v lekarni **E. Zanetti & G. B. Roris, G. B. Faraboschi in M. Rasantini**. Ena steklenica stane 30 novcev. Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasti nimajo nobene moči in vrednosti. Veliko skladišče vsakovrstnega mineralnega zdravilnega in gumijevega blaga. Zastop za vso pokrajino.

Pomoč

se ponuja pri vseh boleznih, zlasti onih, ki izvirajo iz spridene krvi, nadalje pri padci, živčnih boleznih, ušesnih boleznih, plućnih in žilnih boleznih, naduhi, slabosti, protinu, trganji in pri vseh ženskih boleznih. Trakulj odpravi se v dveh urah z glav. vred. za kar se jamči. Metoda, ki je hitra in sigurna, pospešuje se z odličnim sredstvom. Obširna poročila pošljejo naj se z naslovom:

„Hygiea-Officin“ Breslau II.

Najboljši

papir za cigarete

13-26

je pristni

LE HOUBLON

francoski fabrikat Cawleyev in Henryev v Parizu.
Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje dr. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profesor kemije na dunajskem vsučilišču, radi njegove najboljša kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvornice.

Pozor: Vsak naj pazi na naslednji podpis:

Cawley & Henry
FABRIQUE DES CIGARETTES
17, rue Béranger, à PARIS

Gorsko maslo, 1 kg. 85 kr.
Namizno 5 franko 4 f. 25 kr.
Ovčji sir 1 95
5 franko 3 f. 10
Radgorski sir od piva 50 kom. 90

Pošilja po poštarskem povzetju trgovina

F. R. HEGRAT

Frenštát pod Radhoštem Moravska.

Oglas.

V ulici Acquedotto št. 4 odpre se nova trgovina z svežim sadjem, zelenjavo, Marijinem cvetjem, ribami za akvarije, konzervami za hrano, kitajskim čajem, angleškimi biskoti, pravim jamajskim rumom in južnim vočjem po jako nizkih cenah ter se ob enem jamči za pristnost blaga. — Na vslogo p. n. občinstva je poseben težak, ki dostavlja nakupljene stvari na stanovanje.

SUKNO	razpustila za gotov denar ali po postnem povzetju po zelo nizkih cenah in sicer	samo dobre vrste:		samo dobre vrste:	
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
		3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50

Gospodu **G. Piccoli-ju**, lekarju »pri Angelu«
v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi dve leti vsled gastralgije, slabega prebavljanja in želodčnega krča, da ga je ta bolezen vsega shujšala in skoro uničila. Pri njem poskušal s m vsa sredstva, ki nam jih naša veda zadane in tudi nis m pozabil najrazličnejših rudinskih vod. Toda zboljšek bil je le za malo trenutkov. Sladnjš si domislil, poslužiti se Vaše zelo pohvaljene esence za želodec, in vspeh je bil tako nagel in sijajen, da je m j sin porabil vsi samo 6 steklenic popolnoma ozdravil.

Pri takem vpehu morem Vašo esenco le najgorkerje priporočati vsem trpečim vsled slabe prebave, zlate žile itl., ter Vas tudi pooblastim, da to spridevalo moje hvaležnosti kot v resnici zaslužen povalo tudi razglasite.

V Trstu, 1887.

Dr. Leon Levi.

Sing erstrasse Nr. 15,
zum goldenen
Reihsapfel. **J. PSERHOFER-jeva** **Apotheke**
in
Wien

Kričisilne — nekaj universalne kroglice zvane, zaslužijo res zadnje ime, kajti ni skoraj bolezni v kateri bi te kroglice tleskrat ne p kazale svojega čudotvornega uspeha. V najboljših boleznih v kojih se je mnogo družin zavrilo rabilo, se je p. teh kroglicah neštevilokrat in v zelo kratkem času popolno ozdravljeno. Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek z 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. pri nefrankirani pošiljavi po povzetju 1 far 10 kr. Proti gotovini stane pošiljatev: 1 zavitek kroglice f. 1.25, 2 zavitka f. 2.50, 3 zavitki f. 3.75, 4 zavitki f. 4.40, 5 zavitkov f. 5.20, 10 zavitkov f. 9.20. (Mani kot jeden zavitek se ne pošilja).

Pristne so jedino le one kroglice, katerih napotnice imajo podpis J. Pscherhofer-ja in so provideni na pokrovo vsake škatljice z tem podpisom v rdečih pismenih.

Dobro nam nečisto pismo v kojih se kupčevalci in rabniki teh kroglic zahvaljujejo za ozdravljene iz vsakovrstnih nevarnih bolezni. Vsakdo, ki je le enkrat poskusil se s temi kroglicami zdraviti jih priporoča i drugim.

Naj sledè tu nekatera teh zahvalnih pism:

Hraše pri Sledniku, 12. sept. 1887.
Blagorodni gospod! Bila je božja volja, da so mi prišle v roke Vaše kroglice in pišem Vam o vseh: Prehladila sem se v otroški postelji, da nisem več mogla vršiti svoje dolo in izvestno bi bila uže mrtva, ako ne bi mi bila rešila Vaše čudovite kroglice. Bog Vas tleskrat za to blagoslovi. Prepričana sem, da me Vaše kroglice popolnoma odrave, kakor so ozdravile tudi druge.

Tereza Knifč.

Dunajsko Novomesto, 9. dec. 1887.
Vaše visokorodni! Najtoplejšo zahvalo Vam izrekam v imenu moje sestre, Belchala je 5 let na kroničnem želodčnem kataru in voljenju. Zivljenje jej je bilo trnje in uže je mislila, da je zgubljena. Slušajna dobila je škatljico Vaših izvršnih kristalinih kroglic in v dveh dneh vsorabi itih je ozdravela. Z visokim spoštovanjem

Josefa Weinzeiti.

Mitternizersdorf Gor. Avstr. 10. januarja 1888.
Vaše blagorodni! Izvalite mi blagorodni poslati po pošti jeden zavitek Vaših izvršnih kristalinih kroglic. Prihajna sem, ker d Vam svoje popolno priznanje glede vrednosti teh kroglic, katere bodem priporočila, kjer bodem le mogla, najtopleje vsem bolnikom. O tej stvari za val. Vas pooblaščen, da to morate objaviti po Vašej dragoj volji. Z visokim spoštovanjem

Tereza Kastner.

Gottschdorf pri Kohlb. Avstr. Šlezija, 8. okt. 1886.
Vaše blagorodni! Prosim Vas uljudno, da mi pošljete z vitok 6 škatljic Vaših universalnih kristalinih kroglic. Samo Vas im čudovitim kroglicam imam se zahvaliti, da sem rešena želodčne bolezni, na kateri sem trpela kar 5 let. Ne bodem nikd r več brez njih in Vam mo blagorodni izrekam s tem najtoplejšo zahvalo. Z odličnim spoštovanjem

Ana Zwickl.

Rohrbach, 28. februarja 1886.
Vaše blago odje! Meseca novembra p. l. naročil sem pri Vas zavitek kroglic. Opazil sem jaz i moja žena njih i njihov vpeh; oba sva trpela na hudem glavobolu in slabem izpraznjenju, da sva bila uže zdvojila, akopav imava še le 46 let. In gle! Vaše kroglice provzročile so čudo in naji osvobodile bolezn. S spoštovanjem

Anton List.

Amerikansko mazilo za trganje po udih, proti protinu in drugim reumatičnim boleznim v hrbtnem mozgu, migreni, nevrozni zebodolm, glavobolm, trganju v ušesih itd. 1 gld. 20 kr.

Esencia za oči Romerhausena, 1 steklenica f. 2.50/2 steklenice f. 1.50.
Preh za znoj na nogah 1 škatljica 50 kr. z poštino 75 kr.

Pscherhoferjeva tannokininska pomada najboljšo sredstvo za rastje las. Lepo opravljena škatljica 2 gld.

Universalni plašter prof. Stendela proti vsakovrstnim ranam, gnusnim ulesom, celo proti starim ulesom na nogah, ki se zdaj pa zdaj znova odpirajo, proti črvi na prstu (Fingerwurm) itd. 1 pos. 50 kr. z poštino 75 kr.

A. W. Bulrichova univerzalne čistilne sol. Izvršni pomoček proti vsem nastopkom slabe prebave kakor: glavobolu, trganju v glavi, želodčni in krču, hemoroidnim boleznim, zapki itd. 1 zavitek 1 gld.

Izven imenovanih izdelkov vdbivajo se še druge farmacevtske specialitete ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini ali povzetju. Pri prejšnji dopošiljavi denarja (najbolje po poštni nakaznici) stane porto dosti manj nego pri povzetju.

Brnsko sukno

pošiljem proti gotovem denarju ali pošt-n-m povzetju za neverjetno nizko ceno in sicer

samo dobre vrste

3.10 metrov dolgo, na zimsko obleko f. 3.75
3.10 metrov dolgo, na boljše zimsko obleko f. 5.20
3.10 metrov dolgo, na boljše zimsko obleko f. 6.—
3.10 metrov dolgo, na fino zimsko obleko f. 8.—
3.10 metrov dolgo, na fino zimsko obleko f. 10.—
3.10 metrov dolgo, na jako fino zimsko obl-ko f. 12.—
3.10 metrov dolgo, na najfinerše zimsko sukno f. 14.—
3.10 metrov dolgo, na najbolj fino zimsko sukno f. 16.—

Najodličnejše

brnsko sukno za suknje

2.10 metrov dolgo, na kompletno zimsko suknjo f. 5.—
2.10 metrov dolgo, na boljše zimsko suknjo f. 5.50
2.10 metrov dolgo, na fino zimsko suknjo f. 6.—
2.10 metrov dolgo, na najfinerše zimsko suknjo f. 10.—

Štajersko valjano sukno

za lovske suknje in menčikov 2.10 metrov f. 5.20

Edina kristijanska
tvrdka za razpošiljatev
Karol Pechaczek

Brünn, Krautmarkt 13.

— Uzorci zastoj in franko. —

TVRDKA

Bernhard Ticho

Brünn, Krautmarkt 18,

(v lastnej hiši

pošilja proti povzetju:

Sukna za gospe

deset metrov, sama volna v vs-h modernih barvah dvojna širokost f. 8.

Kalmuka

deset metr., črtež po moči se da oprati 60 ctm f. 2.70.

Valarijne flanele

deset metr., ki se da oprati na pol volna po najnovjših risarijah 60 ctm. f. 4

Baršena za obleke
deset metr., ki se da oprati, krasni vzorci 60 ctm širok f. 3.

Niger kega valjanega sukna
deset metr., sama volna, najnovije blago za jesenske in zimske obleke dvojne širokosti for 5.

Valurjevi šali

3/4 dolga samo volna f. 3.50.

Ragusa moderno sukno

tvostroko široko, za kostume, v vseh barvah, tudi progasto in pisano 10 metr. for. 9.

Blago za spalne suknje

60 ctm. šir. najnoviji vzorci 10 m. f. 3.50

Životi „Jersey“ za gospe
(jorice) z svilnatimi gumbi, v vseh barvah, kompletne, velike; 1 komad f. 1.50

Košulje za delalce

iz rumburškega oksforda velike, 3 kom. f. 2

Holandske dolge preproge (ostanki)
10—12 metrov dolge, 1 ostanek f. 3.60

Normalne košulje in hlače,

kompletne, velike, 1 kom. f. 1.50

Crni Terno

saksonski izvod, dvostruko širok za celo bleko, 10 metrov f. 4.50

Progasto blago za obleke

60 ctm. široko, najnoviji vzorci, 30 met. f. 2.50

Volnati ryps

v vseh barvah, 6.0 ctm širok, 10 metrov f. 3.80

Dreidraht (Trožičje)

najboljša vrsta, 60 ctm. široko, 10 metrov f. 2.80

Ženske košulje

iz močnega platna s šipkami 6 komadov f. 3.25

Domče platno

1 komad, 30 vatlov 3/4 for: 4.50

1 . 30 . 5.50

Kiug-Webe

boljše nego platna 1 komad 4 ., širok. 30 vatlov f. 6.—

Sifon

1 komad, 30 vatlov, 1 a f. 5.50, najboljše vrste f. 6.50

Kannafas

1 kom. 30 vatlov, lila f. 4.80

1 . 30 . rdeč . 5.20

Oksford

se more priti, dobra vrsta, 1 kos 30 vatlov f. 4.50

Garnitura iz rip-a

sestoječa iz 2 posteljnih pregrinjali in namiznega prta se svilnatimi šipkami for. 4.50

Garnitura iz jute

2 namizna prta in posteljno pogrnjalo s črkami f. 3.50

Jute zastor

jurški vzorek; podpolni for 2.30

Konjska plahta

jako dobra, 190 ctm. dolga, 130 ctm. široka, f. 1.50

Odeje za fjakere

190 cm. dolga, 130 cm. široka, f. 2.50

Košulje za gospe, lastno delo
bele ali barvane 1 kos 1 a f. 1.80.
11 a f. 1.20

Ženske košulje

iz šifona in platna, fino pletene, 3 kom. for. 2.50

Tovarno skladišče suknega blaga

Brnsko sukno

Odstanek 3.10 metrov za podpolno možko obleko f. 3.75

Ostanki Brnskega sukna

Ostanki za podpolno možko obleko 3.10 metrov dolgo for. 5

Blago za zimske suknje
ostanek 2.10 m za popolno zimsko suknjo rjavo in višnjevo, f. 3.50

Blago za površnje suknje
najfinerše vrste, za celo suknjo f. 7.—

Vzorki brezplačno in franco. Kar komu ni všeč, se sprejme brez ugovora nazaj.